GAZETA KRAKOWSKA

Nro 20.

z KRAKOWA dnia 9 MARCA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 27 Lutego.

ZDANIE SPRAWY

Z czynności Dyrekcyi Główney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego od dnia 20 Lipca 1827 roku do dnia 20 Stycznia roku 1828.

(Dokończenie.)

Większey ofiary ze strony Skarbu publicznego wymagać będą wydatki na właściwą Administracyią Towarzystwa. Wpływy na ten przedmiot w upłynionem półroczu od stowarzyszonych przypadaiące czynią 115,672 gr. 25, wydatki zaś w tymże czasu przeciągu wynoszą więcey iak drugie tyle; wydano albowiem summę 247,182 zł. Pol: 19 gr: iak to wyiaśnia w szczegółach wykaz pod Nrem VII dołączony. Podług wykazu tego wydano:

a) Komitet Towarzystwa z: P: 28,792 gr: 22.

b) Na Dyrekcyą Główną:

1 na pensye zł. 49,834.

2 na lokal, opał, światło, utensylia, potrzeby Kancellaryi, dyety i koszta podróży, tudzież na extraordynaria zł: Pol: 33,219 gr: 83,053 gr: 6

c) Na Dyrekcye Szczegółowe:

1 na pensye zł: 108,493 g. 21

2 na lokal, opał, światło, utensylia, potrzeby Kancellaryi i wydatki nadzwyczayne zł: 26,843 135,336 g. 21

W ogóle iak wyżey zł. 247,182 g. 19

Nie iest tu mieysce usprawiedliwiać szczegółowo poczynione wydatki, złożony z nich będzie Komitetowi Towarzystwe i Rządowi rachunek dowodami wsparty, którémi Dyrekcya Główna spodziewa się przekonać, iż we wszystkich wydatkach starała się iak naywiększą zachować oszczędność. W ogólności tyle tylko przytoczyć należy, iż ciągły pobyt Radców Komitetu do pracy nad instrukcyami, zwiększony komplet Dyrekcyi Główney z powodu licznie żądanych i udzielonych pożyczek i potrzebnego ztąd wygotowania Listów Zastawnych, niemnieyey sprawienie różnych sprzętów do początkowego Biór urządzenia należących, były przyczyną zwiększonych wydatków. Mimo tego w upłynionem półroczu wydano trzydzieści i kilka ty-

sięcy złotych mniey, niżeli w półroczu poprzedzaiącem. Dyrekcye Szczegółowe w ogóle nie przeszły nawet tymczasowego etatu, postanowieniem Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 14go Marca 1826 zatwierdzonego, chociaż obeymuią w sobie dwumiesięczne wydatki Dyrekcyi Szczegółowey Województwa Krakowskiego do poprzedniego półrocza ściągaiące się. Naywiększe oszczędzenie daie się spostrzegać w Dyrekcyach Szczegółowych Województwa Sandomierskiego, Płockiego i Lubelskiego. Przeszły zaś zwyczayny etat Dyrekcyie Województw Augustowskiego i Mazowieckiego, pierwsza z powodu powiększonego, kompletu Radców, z których ieden przebywać musi w Łomży dla czynienia wypłat i załatwiania innych czynności hypotecznych, druga zaś, to iest, Dyrekcya Szczegółową Województwa Mazowieckiego nietylko z powodu powiększonego kompletu, czego wymagały liczne nader czynności w tak rozległem Województwie, ale nadto z powodu awansów na rzecz innych Dyrekcyy Szczegółowych na wydatki Woźnych za doręczenia, których naywięcey uskutecznia się w Warszawie. — Spodziewać się należy, iż i Dyrekcya Główna z ustaniem prac początkowych nadzwyczaynych, zmnieyszyć potrafi swoie wydatki, a w każdym przypadku nie omieszka zastosować się do etatu, iaki na propozycyią Komitetu w nowey instrukcyi przez Rząd postanowiony zostanie.

IV. *Buchhalteryia.*

Przytoczyliśmy w poprzedniem zdaniu sprawy, iż rozpoczęto urządzenie Xiąg rachunkowych w Dyrekcyach Szczegółowych podług zasad rachunkowości podwóyney. Po zebraniu przez doświadczenie stosownych spostrzeżeń, ułożona została Instrukcyia dla Dyrekcyów Szczegółowych, w którey przewidziane są wszystkie stosunki, iakie pomiędzy niemi i Dyrekcyią Główną lub stowarzyszonemi pod względem wpływów, wydatków i wzaiemnych obrachunków zachodzić mogą. Podług tego przepisane szczegółowe koszta, które utrzymuiący Xięgi Dyrekcyi Szczegółowey prowadzić powinien, niemniey sposób ich przenoszenia i billansowania. Bez wiedzy decyzyi Dyrekcyi Główney nie wolno iest zmienić ani powiększyć liczby kosztów, co rachunki w iednostayności utrzymuie; przesyłany zaś co miesiąc do Dyrekcyi Główney billans i wyciąg Dziennika kassowego, daią dokładną wiadomość o wszystkich częściach rachunkowości i stanie zapasów pieniężnych. Lecz nietylko ułożyć podobną Instrukcyą, trzeba ią było nadto w wykonanie wprowadzić. Nauka Buchhalteryi podwóyney, tego iest rodzaiu, iż niedosyć iest poiąć iey zasady, należy się wziąść do praktycznego ich zastosowania, aby sobie w szczegółach roziaśnić pomysły i poznać dokładnie cel, do którego prowadzą. Bez obcey pomocy trudnoby Dyrekcyom Szczegółowym obeznać się dostatecznie z tym przedmiotem, i zaprowadzić u siebie i rozwinąć nowy sposób rachunkowości; wypadało zaś pomoc tę udzielić przez iednę osobę wszystkim Dyrekcyom Szczegółowym, aby nie różniły się ani co do poięcia zasad, ani co do praktycznego wykonania przepisów. Radca Dyrekcyi Główney Tomasz Hrabia Łubieński przyiął na siebie ten ważny obowiązek i nie szczędząc trudów na podróż po całym kraiu, ani kilkodniowey pracy w każdey Dyrekcyi Szczegółowey, urządził rachunkowość w Dyrekcyach Województw Mazowieckiego, Lubelskiego, Podlaskiego, Sandomierskiego i Krakowskiego, a w następnem półroczu przedsięweźmie podobnąż pracę w Dyrekcyach Województw Kaliskiego, Płockiego i Augustowskiego. Będzie to prawdziwa pamiątka dla Towarzystwa Kre-

dytowego, bo trwać będzie przez cały czas iego istnienia, a pod względem ważności swey na rzetelną zasługuie wdzięczność. Rachunkowość w Dyrekcyi Główney prowadzona była podług Xiąg iuż stale urządzonych.

Tak iak w poprzedzaiącem półroczu załączony pod Nrem VIII Billans jeneralny Towarzystwa Kredytowego, obiaśniony iest stosownie annexami. Powyżey daliśmy szczegółową wiadomość o funduszach, wpływach i wydatkach Towarzystwa w upłynionem półroczu; Bilans jeneralny przedstawia stan tychże funduszów od czasu zawiązania się Towarzystwa, aż do dnia zamknięcia Xiąg Dyrekcyi w dniu 20 Stycznia r. b. Zastanowiemy się w krótkości nad niektóremi iego pozycyami dla dania potrzebnych obiaśnień.

A) *Fundusze Umorzenia.*

Wierzytelność Towarzystwa Kredytowego, w kapitale, iaki od stowarzyszonych po opłaceniu trzech rat półrocznych iesczcze pozostaie, policzona iest w summie zł. Pol: 102,080,990 gr. 25; należy nam usprawiedliwić, iż summa ta w stosunku udzielonych pożyczek, zgadza się z tabellą do Art: 8go prawa dołączoną, a zatem, że umorzenie odbywa się podług prawideł temże prawem wskazanych.

Pożyczki udzielone od dnia 1 Października r. z., które do opłacenia trzech rat należały po strąceniu tych, z którémi właściciele dóbr Towarzystwa wystąpili, wynoszą zł. Pol: 98,140,999 gr. 1

Podług tabelli do Art: 18 dołączoney, należy strącić za pierwszą ratę 1$\frac{0}{0}$ czyli zł. 981,409 gr. 29

Na drugą ratę podobnież po 1$\frac{1}{2}$ od $\frac{0}{0}$ zł. 1,001,038 gr. 8

Na trzecią ratę po 1, 0, 4, 0, 4 1021,058 gr. 29 3,003,507 gr. 6

Zostawać powinno wierzytelności zł. Pol: 95,137,490 gr. 25

Pożyczki udzielone po dniu 1 Października r. z. które iesczcze do żadney opłaty w rejestrach bierczych pociągnięte nie były, wynoszą zł. Pol: 6,943,500

Ogół wierzytelności czyni . . zł. Pol: 102,080,990 gr. 25

iak w billansie zamieszczono. Wierzytelności odpowiadała dług Towarzystwa, to iest Listy Zastawne w obiegu będące, o ile liczba ich zmieyszona nie została, awansem od Skarbu publicznego, który w stosunku całey zmierzoney pożyczki 40 milionów złotych procent amortyzacyyny uiszcza, co wyiaśnia annex do 1 pozycyi billansu dołączony. Kupony w obiegu będące iako dług Towarzystwa maią odpowiedni fundusz w należności prowizyi, iaką stowarzyszeni opłacać są obowiązani.

B) *Fundusze Administracyyne.*

Po zawiązaniu się Dyrekcyi Główney uzyskany został od Rządu w myśl Art: 209 prawa awans na pierwsze zaprowadzenie Towarzystwa w summie zł. Pol: 1,336,759

Po wyczerpaniu tego funduszu Dyrekcyia Główna uzyskała dalszy awans na potrzeby r. 1827 i 1828, z którego podniosła zł. Pol: 62,000

Ogół awansu od Rządu wynosi . . . zł. Pol: 1,398,759

Z tego wydano na wygotowanie Listów Zastawnych zł. 249,728 gr. 12

Na Administracyią przez rok 1826 i 1827 zł. 828,240 gr. 18

Razem 1,077,979

Zostaie . . zł. Pol; 320.780 ktore znayduią się iuż to w kassach Towarzystwa, iuż to w rozmaitych awansach na wydatki ieszcze ostatecznie nie ułatwione, lub do późnieyszego czasu odnoszące się, niemniey w mieyscu nieściągniętych należytości od stowarzyszonych i za wygotowanie Listów Zastawnych, za koszta Delegacyi do dóbr odbytych i tym podobne.

C) *Depozyta.*

W ogóle Depozytów Dyrekcyi Główney w Billansie jeneralnym umieszczone są w summie zł. Pol: 11,919,211 gr. 24

Zamieszczone są Listy Zastawne i Kupony wypłacone, które oczekuią tylko ostatecznego ich umorzenia i dla tego nie maią pieniężney wartości; wynoszą one w Listach Zastawnych zł. Pol: 1,623,700
w Kuponach 2,322,000 3,955,700

Pozostaie istotnych depozytów . . zł. Pol: 7,963,511 gr. 24

Pomiędzy temi nayznakomitszą ilość stanowią depozyta sądowe, to iest, Listy Zastawne i Kupony, dla zachodzących przez ich wydanie sporów w hypotece lub dla niestawienia się stron w skutek art: 67 i 78 prawa do depozytu Dyrekcyi Główney odesłane; niemniey należące do nich pieniądze gotowe, iuż to złożone przez interessantów, na zaspokoienie summ końcowych, mniey iak 200 złotych wynoszących, iuż to przyłączone przez Dyrekcyią Główną za Kupony upłynionych półroczów. Listy Zastawne tego rodzaiu depozytów nie są oznaczone cechą art: 66 przepisaną, to iest podpisami i pieczęcią wydziału hypotecznego; nie maią więc ieszcze żadnego kursu, kontrolowane są iednak szczegółowo w Xięgach rachunkowych, które wykazuią rodzay i numera Listów Zastawnych, iakie do których dóbr należą. Ogół tych depozytów, czyni w Listach Zastawnych zł. Pol: 6,048,200
W Kuponach — 1,330,604
W gotowiźnie — 276,057 gr. 11

Razem zł. Pol: 7,654,861 gr. 11

Resztę depozytów składaią kaucyie Urzędników, opłaty funduszu amortyzacyynego przez stowarzyszonych, którzy pożyczki nie uzyskali, składka Officyialistów Towarzystwa na emeryturę i t. d. i wynoszą w Listach Zastawnych złotych 103,900
w Kuponach 26,148
w gotowiźnie 178,602 gr. 13 308,650 gr. 14

Razem iak wyżey zł. Pol: 7,963,511 gr. 14

Staraniem iest Dyrekcyi Główney, aby depozyta sądowe, które bezużytecznie i dla stron i dla Towarzystwa mieysce w Kassie zabieraią, za zgłoszeniem się interessantów bez zwłoki wydawane były; lecz usunięcie przeszkód iakie w tey mierze zachodzą, zależy naywięcey od pilności samych stron, zawisło albowiem od złożenia Sądowych wyroków, o które postarać się ich iest wyłącznie obowiązkiem. Inne depozyta oprócz kaucyi Urzędników Towarzystwa, przez krótki tylko czas w Kassie Dyrekcyi Główney pozostaią.

D) *Fundusze nadzwyczayne.*

Dochody z kar za zaległości od stowarzyszonych i opłaty od występuiących z Towarzystwa, stanowią właściwy maiątek Towarzystwa Kredytowego, którym w myśl art: 163 prawa dysponuie ostatecznie Komitet, przeznaczaiąc go, bądź na pokrycie strat Towarzystwa, iakieby się wydarzyć mogły, bądź na wykupienie Listów Zastawnych, bądź inne korzystne użycie. Fundusze te składaią się iak następuie:

Z opłat od występuiących z Towarzystwa, iuż to przed, iuż po uzyskaniu pożyczki w summie zł. Pol: 2,024 gr. 19

Z kar od zaległości zł. Pol: 26,236 gr. 7

Z nadzwyczaynych wpływów iako to: z ułomków groszowych przy ustanowieniu poboru z dóbr szczególnych i t. p. zł. Pol: 89 gr. 13

Rzem zł. Pol: 28,370 gr. 9

iak to w billansie zamieszczono. Z summy tey znayduie się w Kassie Dyrekcyi Głowney w gotowiźnie zł. Pol: 5,867 gr. 20, reszta pozostaie do ściągnienia od stowarzyszonych.

E) *Kassa.*

Listy Zastawne i Kupony, które się w Kassie znayduią, należą wyłącznie do depozytu, gotowiznę zaś składaią następuiące fundusze:

Depozyta	zł. Pol: 454,659	gr. 24
Fundusze umorzenia	zł. Pol: 245,563	— 16
Fudusze nadzwyczayne	— 5,867	— 20
Wpływ na Administracyią	— 4,950	— 27
Razem	zł. Pol: 711,041	gr. 27

Zaraz po zamknięciu wypłat w dniu 20 Stycznia r. b. przedsięwzięta została rewizyia Kassy stósownie do art: 134 prawa. Na wezwanie Dyrekcyi Głowney raczyli się przy niey znaydować Członki obudwu Komitetów i mieli sposobność naocznie przekonać się o zupełności i bezpieczeństwie funduszów straży Dyrekcyi Głowney powierzonych. W Dyrekcyiach Szczegółowych co do upłynionego półrocza, rewizyie Xiąg, w myśl art: 141 prawa uskutecznione zostały przez Radców Dyrekcyi Głowney, którzy w rapportach swoich oddaią sprawiedliwość usiłowaniom Dyrekcyi Szczegółowych i ciągłey ich gorliwości w pełnieniu obowiązków, do których wyborem współobywateli powołani zostali.

Pragniemy, abyśmy na podobne zdanie zasłużyli u władz, które roztrząsać będą ninieysze zdanie sprawy, i maią bydź sędziami naszych czynności. Przekonanie nasze daie nam świadectwo, nayszczerszych chęci, ale na tem niedosyć; wtenczas poczytamy się za szczęśliwych, kiedy uznanem będzie iż skutki usiłowań naszych odpowiedziały zamiarom instytucyi i oczekiwaniu obywateli, dla których dobra zaprowadzona została.

W Warszawie dnia 31 Stycznia 1828 r.

Radca Stanu Prezes:
Kalinowski.

Pisarz Dyrekcyi Głowney:
Drewnowski.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych bez trzech Kuponów białych.

Przedaiący żądaią zł: 83 gr: 15

Kupuiący ofiaruią — 83 — —

Istotnie przedano zł. 83 g. 22½ i 83 g. 15.

W Warszawie dnia 21 Lutego 1828 r.

F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 31 *Stycznia D. K.*

Gazeta Handlowa umieściła następuiącą wiadomość z Tyflis pod dniem 5 (17) Stycznia:

"W dniu 25 z. m. i r. ogromna chmura od północy i zachodu stanęła nad miastem Baku. Nazaiutrz, około piątey z południa, w odległości czterech wiorst na północ za wsią Żokmali, o 15 wiorst położoney od Baku w stronie północno-zachodniey, dał się słyszeć łoskot podobny do wystrzałów z broni ognistey; poczem ukazał się słup goreiący niezmierney wysokości, który tak wciąż płonął przez godzinę, a niknąc zwolna, nie przenosił nakoniec długości pięciu ćwierci, i w tym ieszcze stanie przez całą dobę gorzał w powietrzu. Zrazu ognisko to zaymowało przestrzeń więcey niż 600 łokci wzdłuż, a 400 kilkadziesiąt wszerz. Przy okazaniu się, któremu towarzyszyły mocne wzruszenia ziemi, iakoby łoskoty piorunowe, wulkan ten wyrzucał z siebie kamienie skalcynowane z różnych gatunków, i potoki wody, co i dotąd ieszcze wyrzuca, ale z nierównie mnieyszą siłą. Mieysce tego ziawiska znayduie się na płaszczyźnie maiącey około dwóch wiorst obwodu, położoney na szczycie iedney z gór otaczaiących nas od południa, północy i zachodu, w równi ze szczytami gór innych, niepospolicie wysokich. Płaszczyzna ta na wschód prowadzi ku morzu Kaspiyskiemu, pochyłością dwudziestu wiorst gruntu, zaczynaiącą się w północney iey stronie. Nie odkryto na niey żadnego krateru, iak się zwykle zdarza w podobnych razach; i przeciwnie, mieysce, zkąd słup ognisty wytrysnął, wzdęło się ieszcze do wysokości pięciu ćwierci, gdzieniegdzie zaś mniey trochę; iest to dziś iakby grunt skopany ręką człowieka, i złożony z kamyków skalcynowanych, twardych skorup glinianych, i innych materyy przepalonych, które się ieszcze niezupełnie dały rozpoznać, bo dotąd zaledwo można chodzić po tey przestrzeni, a i to z iak naywiększą ostrożnością. Dotąd płomień mieyscami bucha; nawet na całey przestrzeni, gdziekolwiekby ziemię poruszył. Ogień ten niepodobny iest w niczem do ognia, który o 30 ztąd wiorst pali się przy kościele Indyianów: iest koloru czerwonego, nie wydaie żadney woni, i powietrza bynaymniey nie zaraża; gdy tymczasem ogień kościoła iest bladawy, roni w znaczney ilości gaz kwas siarczany, i okoliczną atmosferę czyni trudną do oddychania. W południowey części kolistego okręgu nowego tego wulkanu, znayduiemy źródło mętne wody, z którey nieustannie wydobywaią się bąble na pół stopy wysokie i półtory maiące w obwodzie; błotnista ta materyia wyrzuca często słupce na arszyn (cali 32) i więcey w górę; samo źródło ma około 15 arszynów średnicy. Przesłano nam tu kawałki ławy tego wulkanu: zdaią się bydź złożone z kamienia wapienno-łupkowego, połączonego z drobnemi bardzo cząstkami i małemi słoiami tłku; z iedney strony podobne są do kryształów rhomboidalnych wapiennego spatu, napoione zapachem nafty, którey zapalenie się podsyciło zapewne ten wulkan wydęty. Jeden z urzędników górnictwa posłanym został na mieysce, dla wybadania z iak naywiększą pilnością teraźnieyszego stanu rzeczy i szczegółów tak nadzwyczaynego zjawiska.,,

Pszczoła Północna donosi, iż w Ochtsku dnia 5 Listopada r. z. o godzinie 4 minucie 31 zrana dało się uczuć mocne trzęsienie ziemi w kierunku od wschodu na zachód, które 5 do 7 minut trwało, i mieszkańców wielki y nabawiło trwogi.

We wsi Mechecie, dawney stolicy Królów Georgiyskich, mieszkaniec tameczny Mamiła Szwili, uprawiaiąc rolę do zasiewu w Grudniu roku zeszłego, znalazł nie wielki iuż spruchniały dzbanuszek z nieznaną so-

bie monetą srebrną. Ledwo niektóre sztuki tey monety zachowały kształt swóy pierwotny, reszta zaś przez wpływ czasu zatarty miała stępel, i ta z woli znalazcy odesłaną została dla przelania do expedycyi górniczey Georgiyskiey. Pieniądze, na których stępel pozostał, uznane zostały za starożytne Perskie, pochodzące od dynastyi Sassanidów, na 800 lat przed narodzeniem Chrystusa.

Z Odessy d. 14 Stycznia.

Port kwarantanny, który był okryty lodami przez pierwszy tydzień bieżącego miesiąca, otworzył się dnia 9 b. m. Dnia 11 b. m. zawinęła tu z Stambułu polakra Austryiacka Nimfa pod dowództwem Kapitana Dabinowicha. Odbyła żeglugę w 10 dniach przy pomyślnym wiatrze. Trzy inne okręty, które razem z nią wypłynęły z kanału, ieszcze nie przybyły. Między podróżnemi na polakrze Nimfa, znayduie się kilku urzędników, należących do Poselstwa Cesarskiego w Stambule.

Z Paryża d. 22 Lutego.

Izba Deputowanych ukończyła na wczorayszem posiedzeniu zprawdzenie obiorów Deputowanych i przystąpiła do obioru kandydatów na prezesa.

Dziś przed południem Król, Delfin, Delfinowa i Xiężna Berry podpisali umowę małżeńską między Kapitanem gwardyi Petit Leraule i Panną Leontyną Rovigo.

Rozporządzeniem Królewskiem z dnia 17go b. m. ustanowiona iest naywyższa woyskowa rada, która składa się pod przewodnictwem Delfina z Ministra woiennego, 3ch Marszałków (Belluno, Ragusy, Molitor) 12 Jenerałów (HrHr. Reille, Valée, Bordesoulle, Raty, Girardin, Bourmont, Leverdo, Ambrugeac, i Vicehrabiów Rogniat, Preval, Dode de la Brunnerie i Pelleport), 2ch woyskowych Intendentów (Baronów Brunnerie i Regnault) z głosami doradczemi, i iednego Jenerała Majora (Hr. Gentil St. Alphonse) sprawuiącego urząd sekretarza. Rada woienna roztrząć wprzód będzie wszystkie proiekta i urządzenia, niżeli Królowi podane zostaną, tudzież przeyrzy wszystkie dotychczasowe urządzenia i poprawy ich zaproponuie.

Monitor zawiera co następuie: Mamy doniesienia z Stambułu do 11go Stycznia. Porta zmieniła niespodziewanie mowę i postępowanie. Dnia 5 Stycznia wyszły 3 proskrypcyyne listy, obeymuiące nazwiska 102 Francuzów, 120 Anglików i 85 Rossyian, którzy w przeciągu 3ch dni ustąpić muszą z kraiów Sułtana. Wszystkie przełożenia w tey mierze daremne były. Manifest Porty przeciw Giaurs (niewiernym) a mianowicie Rossyianom, iest odezwą do fanatysmu pospolstwa. Ormianie katolicy są także prześladowanemi; znaczna liczba bankierów została do Angory wygnaną. Ministrowie Ces. Austryiacki i Kr. Pruski w Stambule dokładali z polecenia swych Dworów wszelkich usiłowań do doprowadzenia rzeczy do celu poiednania, lecz postępek Porty nie iest do wyiaśnienia: poiąć bowiem niemożna dla czego, bez dania przyczyny z strony sprzymierzonych Mocarstw, nagle zmieniła przyrzeczoną opiekę dla poddanych trzech Mocarstw. Nikt w Stambule i Europie nie wątpi, iż postępek ten posłuży tylko do ściśleyszego spoienia przymierza. Niedorzeczny krok Porty pochodzi z dawnego błędu iey dyplomatyki, który opiera się tylko na rozdwoieniu Mocartw; lecz ulegnie skoro błąd swóy postrzeże. Ta sama zgoda, która okazała się w układach Mocarstw, okaże się takze w środkach przy-

musu, skoro okoliczności wskażą ich potrzebę dla dopięcia celu, który nie iest innym, iak tylko uspokoienie Grecyi, zniszczenie rozboiów morskich na Archipelagu i utrzymanie rownowagi w Europie. „ Daley pisze tenże Dziennik: „ Każdego zadziwia niespodziewany manifest Porty, i wystawić sobie można iakie wrażenie uczynić musiał na ciele dyplomatycznem w Pera, a mianowicie na Posłach Austryiackim i Pruskim, którzy dnia poprzedzaiącego naymocnieysze czynili przełożenia przeciw samowolnemu postąpieniu Porty. Ces. Austryiackiego Internuncyusza, który dokładał wszelkich starań do doprowadzenia rzeczy do pożądanego celu, niemało, równie iak każdego zadziwiła dotychczasowa obłuda Porty. Po wdaniu się dwóch Mocarstw, które lubo nie należą do traktatu, ale nie są przeciwnego mniemania, spodziewano się pomyślnego wypadku, i dla tego poiąć niemożna, co mogło Portę do odrzucenia tak otwartego i zbawiennego pośrednictwa nakłonić. „ — Gazeta Francyi sądzi, że nie upadła ieszcze zupełnie nadzieia. Nowe kroki Gabinetu Austryiackiego i zamknięcie Dardanellów przez trzy sprzymierzone eskadry, naprowadzą pewnie Dywan do zastanowienia się, że przeciw pięciu wielkim Europeyskim Mocarstwom nic zrobić nie potrafi.

Z Stambułu d. 26 Stycznia.

Sprawy tuteysze nie okazuią ieszcze żadnego widoku do pokoiu. Po odczytaniu w wszystkich meczetach chatyszereffu nastąpiło zaraz zamknięcie Dardanelow dla wszystkich okrętów Mocarstw chrześciiańskich. Wszędzie czynione są uzbraiania; na stronie Azyiatyckiey stawiany iest warowny zamek, do którego w przypadku potrzeby udać się ma Sułtan. Do Adryianopolu idą ciągle woyska, a wysełanie tam potrzeb zdaie się ztwierdzać wieść dawnieyszą, że Sułtan uda się tamże. Prześladowania Greków i katolickich Ormianów trwaią ciągle mimo przełożeń Ces. Austryiackiego Internuncyusza, Barona Ottenfels.

Tahir Basza (a zatem nie utracił głowy iak głoszono) wypłynął z Dardanellow na odsiecz Scio, gdy tymczasem Hassan Basza Smirny zgromadza do Czesme woyska, dla działania lądem.

Z Tryiestu d. 22 Lutego.

Dziś przybył tu po długiey podróży z Korfu, które miasto dnia 26 Stycznia opuścił, Ces. Rossyyski Poseł przy Porcie Ottomańskiey, Pan Ribeaupierre, i zaraz zaiął mieszkanie w tuteyszym lazarecie kwarantanny, gdzie dla iego wygody wszelkie przysposobienia poczyniono. Aże P. Ribeaupierre część kwarantanny odbył iuż w Castelnovo (Bouche de Cattaro) przeto otrzyma pozwolenie wysiądzenia na ląd dnia 27 b. m.

Podług doniesień z Korfu pod dniem 9 Lutego fregata Francuzka Armida zawinęła dnia tego zrana do portu tamecznego. Przywiozła Kr. Francuzkiego Posła przy Porcie Ottomańskiey, Jenerała Hr. Guilleminot, i w 9 dniach odbyła podróż z Tulonu do Korfu. Jenerał ten udał się, iak głoszą, z rozkazu rządu swoiego do Korfu, dla korrespondowania z tego mieysca, wraz z Posłami Rossyyskim i Angielskim z Portą.

Listy z Parmy pod dniem 18 Lutego donoszą, że Kr. Angielski Poseł przy Porcie Ottomańskiey, P. Stratford-Canning, z Ankony iadąc (gdzie dnia 8go b. m. z Korfu przybył) przez powyższe miasto w podróży do Londynu przeiechał.

DODATEK
DO Nro 20.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 9 MARCA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr zreduk: na O°	Therm: czyli stopień zim: i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Marca	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	26 11, 989	0. 0	90	Zachodni słaby	Pochmurno	Snieg.
12	„ 11, 733	† 3. 0	74	Połud: Za. średni	„ „	
4. 3	„ 11, 794	† 2. 0	76	„ „	„ „	
9	27 0, 347	— 0. 1	89	„ mocny	„ „	Snieg.
7	25 0 090	— 1. 7	88	żaden	Pochmurno	
5. 12	„ 10, 572	† 4. 7	71	Półn: Ws. słaby	„ „	Snieg.
3	„ 9, 168	† 2. 6	80	Półn: Za. średni	„ „	„
[illegible]	„ [illegible]	† 0. 6	90	„ „	Pogoda z chmur:	
7	26 8, 9[illegible]	† 0, 6	79	Połn: Za. mocny	Pochmurno	Snieg.
6. 12	„ 9, 553	† 4. 3	78	„ „	Chmury	„
3	„ 9 823	† 3. 4	79	„ „	Pochmurno	
9	„ 11, 091	— 0. 4	80	Zachodni średni	Chmury	
7	27 2, 274	— 3. 0	83	Północny mocny	Pochmurno	
7. 12	„ 3, 85[illegible]	— 1. 1	76	Połud: Za. mocny	„ „	
3	„ 4, 04[illegible]	— 2. 0	79	„ „	„ „	
2.	„ 7, 202	— 3. 6	82	„ średni	„ „	

J. *Sleczkowski*, Z. A. O.

— Z *Krakowa.* —

W dniu 4tym b. m. po krótkiey chorobie zszedł tu z tego świata ś. p. Józef Kalassanty z Górki Górczyński przeżywszy lat 62. Poświęciwszy się w młodości naukom, otrzymał stopień Doktora prawa w Uniwersytecie Lwowskim, poczem 37 lat życia swego, pomocy i obronie szukaiących sprawiedliwości poświęcił. Nieskazitelność obyczajów i ścisłe dopełnienie obowiązków stanu swego, równie iak wszystkich cnót towarzyskich i religiynych, ziednały mu powsze-

chny szacunek i miłość, i zasłużyły na względy Nayłaskawszego Monarchy, który oddaiąc sprawiedliwość zasłudze i cnocie w roku 1826, dostoynością swego Radcy zaszczycić go raczył. Tchnąc zawsze nayczystszą miłością bliźniego, widział on brata w każdym woł ącym o pomoc, i nie szczędził w przyniesieniu oney ani pracy, ani własnego maiątku i zdrowia.

Pozostała żona i dzieci utracili naylepszego małżonka i oyca, przyiaciele i znajomi czułego i na wszystkie ich żądania wylanego przyiaciela, sieroty i ubodzy pełnego litości dobrodzieia, a służący i włościanie dóbr iego sprawiedliwego i słodkiego opiekuna. Zgasł ten Mąż bez cierpienia w uczuciach bogoboyności śmiercią sprawiedliwego, a błogosławieństwo tych, których był pocieszycielem i dobroczyńcą, towarzyszy mu do przybytku cnotliwych.

Od granic Hiszpańskich d. 15 Lutego.

Dnia 12go b. m. Jep del Estanys, herszt buntowników Katalońskich, który z 4 swoiemi towarzyszami siedzi w więzieniu Olot zaprowadzony został do kaplicy, dla przygotowania się na śmierć, ponieważ o godzinie 3 po południu miał bydź rozstrzelany. Nie przyiął atoli pomocy duchowney, mówiąc, że oni są przyczyną iego nieszczęścia. Tymczasem nadszedł niespodziewanie z Barcelony rozkaz, aby iego stracenie było wstrzymane. Jep posłał na kilka dni wprzód swoią obronę Królowi, w którey dowodził, iż iego uwięzienie nieprawnie nastąpiło, bo na ziemi Francuzkiey. Mówią powszechnie, iż 20 kilku ludzi z iego kompanii zaprzedali go Hr. Mirasol.

Z Madrytu d. 11 Lutego.

Zależący od Rady Kastyliyskiey urząd wydał oznaymienie, w którem zabrania mieszkańcom pod karami pieniężnemi i więzienia wyrzucania podczas tegorocznego karnawału z okien na ulice iay napełnionych wodą lub innemi kałami, zgoła tego wszystkiego, coby przechodzącym mogło zrobić nieprzyiemność, tudzież wylewania oknami wody, zapalenia szmermelów, wiązania psów za ogony, zapalania prochu lub innych materyiałów, używania nieprzystoynych wyrazów, dopuszczania się takichże czynów, i t. d.

Tegoż dnia z listu prywatnego.

Zdaie się bydź rzeczą pewną, iż ku końcowi przyszłego miesiąca wszystkie woyska Francuzkie ustąpią z Hiszpanii.

Poseł Francuzki, Hr. St. Priest, przybydź tu ma na początku przyszłego miesiąca.

Zdaie się, iż stan Katalonii nie dozwala Królowi opuścić tak prędko Katalonii iak się niedawno doniosło.

Wszystkie członki municypalności Cabanillas (w Nawarze) nie wyymuiąc nawet Korregidora, przywiezione tu zostały dnia 8 b. m. w kaydanach i w więzieniu mieyskiem osadzone. Przekonano się bowiem, że kilkakrotnie kazały spalić wozy towarzystwa, które 3razy w tygodniu posełało tu świeże ryby, które o 9 dni prędzey przybywały, niżeli na mułach.

Rząd odebrał wiadomość, że kilkanaście osób przybyło do Gibraltaru, które pewnie niebezpiecznemi bydź muszą, gdyż posłano do nadbrzeżów rozkazy, aby miano baczne oko na przybywaiących, i oprócz tego spiesznym pochodem posłany został pułk do obozu pod S. Rochem.

Z Londynu d. 16 Lutego.

Wczoray wniósł Kanclerz Skarbu Pan Peel w Izbie niższey o wyznaczenie wydziału skarbowego. Izba wyznaczyła takowy.

Dnia 13go b. m. przybyło do Dowru dwóch Francuzkich i 3 Niemieckich gońców.

Przez wyniesienie P. Wellesley na Lorda Cowley zdarzył się dotąd niesłychany przypadek, iż 4 braci zasiada razem w Izbie wyższey.

Gazeta *Times* udziela znowu dwa buntownicze manifesty, które stronictwo Apostolskie w Portugalii wydało. — Papiery Portugalskie poskoczyły wczoray o 1 od sta na wieść, że zaciągana iest dla Portugalii nowa pożyczka. Lecz cała rzecz kończy się na tem, że ieden z kapitalistów zaliczył Infantowi Don Miguel na koszta iego wiazdu 50,000 Fs.

Strata kupieckich Angielskich okrętów w r. z. wynosi: 270 rozbitych, 595 wpędzonych na miałczyznę, z których iednak 398 naprawiono, 50 zatopionych, 25 na morzu opuszczonych, 31 niewiadomo co się z niemi stało, 12 stało się nieużytecznych, 6 spalonych, 5 ieden o drugi rozbitych, 5 uszkodzonych, 35 zabranych, z których iednak 13 odbito, a 11 zapłacono i 41 przez Greckich korsarzów złupionych.

— Dnia 19 —

Wczoraysze posiedzenie Izby niższey było tylko dla tego interessuiącem, że wyiaśniona została dotychczasowa zmiana Ministerium. Spory w tey mierze zapełniły 14 i pół stronnic w Gazecie Kuryera. Dnia 18 z południa zebrał się wydział skarbowy i obrał Prezesem swoim P. Henryka Parnell.

Na dzisieyszem posiedzeniu Izby wyższey mówili Lordowie Goderich, Carlisle i Morley o teraźnieyszey zmianie Ministrów.

Bombowe okręty Etna i Infernal popłynęły z Plimutu do Malty dla złączenia się z eskadrą Codringtona. Ośm przewozowych okrętów popłynęło do Portugalii dla przywiezienia ztamtąd konnych woysk Angielskich.

Jedna z Gazet wieczornych udzieliła list następuiący Lorda Cochrane: "Gdy dostrzegłem w gazetach różne bezzasadne domysły o przyczynie moiego tu przybycia, uznaię zatem bydź potrzebą oznaymić publicznie, co nawet sprawie ludzkości szkodzić niemoże, że Grecyi naypierwszem i nayglównieyszem życzeniem iest utrzymanie sposobów do przytłumienia rozboiów morskich na które wystawiony teraz iest Archipelag. To życzenie iest odpowiedzią na dobre usługi, które neutralne Mocarstwa uczyniły, ale przez żaglowe okręty dopiętem bydź niemoże. Jakoż w okolicznościach teraźnieyszych żadne przedsięwzięcie morskie nie może bydź przez Greków przedsiębrane. Jeżeli iednak wielkie pokóy nadać usiłuiące Mocarstwa tego sposobu użyć zechcą, tedy ustaną odrazu wszystkie obecne nieszczęścia, i chwalebny ich cel dopięty zostanie.„ — Jeden z przeznaczonych dla Lorda Cochrane parowych statków, na dwa dni tylko przed iego odpłynieniem przybył do Grecyi, i nie był mu już użyteczny.

Dany w przeszłą Srodę na korzyść wychodniów Hiszpańskich i Włoskich koncert, przyniósł czystego dochodu przeszło 1000 Fs.

Od granic Tureckich d. 14 Lutego.

Podróż Naczelnego Lorda Kommissarza wysp Jońskich do Zante, ma cel podwóyny: 1) obeyrzenie tamecznych woyskowych zakładów; 2) zabronienia zakazanego wywozu zboża z Zante do Morei. Sądzą także, iż z Ibrahimem Baszą wniydzie w układy względem iego ustąpienia z Morei. Basza ten znayduie się ieszcze z 10,000 regularnego woyska w Morei; główną kwaterę ma w Modon i zdaie cierpieć wielki niedostatek żywności, i musi się znacznie opłacać liwerantom za dostawienie mu onych pomimo zakazu z wysp Jońskich. Kilkanaście Tureckich statków, prowadzonych przez Jońskich sterników, chciały niedawno zarzucić kotwi-

ce przed Korfu, w celu zapewne nabrania mąki i zboża; ale Władza mieyscowa oznaymić im kazała, aby oddaliły się zaraz, ieśli nie chcą wystawić się na nieprzyiemność, poczem zostawiwszy sterników, odpłynęły ku południowi.

Grecy zamykaią nietylko porty Modon i Navarino, ale także Patrasu. Jak słychać stać ma pod Trypolizzą znaczny korpus Grecki i oczekuie tylko na pogodną porę, dla rozpoczęcia działań. Jenerał Church opanować miał Missolongę.

Z Korfu nadeszła wiadomość, że Hr. Capodistrias przybył do Eginy, i trzy sprzymierzone woienne okręty, które mu towarzyły, zostawione są na 6 mmiesięcy do iego rozrządzenia.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 9go bieżąc: mies: daną będzie wcale nowa, wystawna, Komedya Romantyczna z niemieckiego P. Holbein Dyrektora Nadwornego teatru w München, przetłómaczona w Warszawie w trzech odziałach, iak następuie: *Pierwszy oddział* pod tytułem: *Róża z gór Alpeyskich* odbywa się w Szwaycaryi na Cmentarzu w Schwitz w miesiącu Lipcu 1818 roku. *Drugi oddział* pod tytułem: *Patent* w Paryżu w miesiącu Maiu 1819 roku. *Trzeci oddział* rozwiązuiący całe zdarzenie, pod tytułem: *Szal* odbywa się w Londynie w miesiącu Lipcu 1819 roku. — Na Teatrze Warszawskim, Sztuka ta z powszechnem zadowolnieniem przyięta była.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyinego &c.

Stósownie do przepisu Art: 118 Kod: Cyw: podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał Iwszey Instancyi Kraiu tuteyszego, na domaganie się Reginy Stanowskiey wdowy, Agneszki z Stanowskich Walterowey, Wiktoryi z Stanowskich Winklerowey, i Sebestyana Stanowskiego, Sukcessorów po niegdy Andrzeiu Stanowskim, w Mieście Krakowie zamieszkałych, wydał w dniu 8mym Listopada r. z. 1825 wyrok przedstanowczy, mocą którego wyszukanie Leona Stanowskiego W-pół-Sukcessora przeszło od lat czterech nieobecnego żadney wiadomości o sobie niedaiącego, Sądowi Pokoiu Wydziału Igo W. M. Krakowa, poleconem zostało.

W Krakowie dnia 11 Marca 1826 r. Nikorowicz.

Raubach, Sekr: S. A.

Gdy na terminie dzisieyszym licytacyi przedstanowczey sprzedaży Dworku do Massy ś. p. Fryderyka Rieth należącego, w Gminie XV. Okręgowey w Krzeszowicach pod L. 14 stoiącego, poczta zwanego, wraz z zabudowaniem gospodarskiem ogrodem i placem 941 1/2 Sągów kwadratowych Wiedeńskich wynoszącemr pyzed podpisanym Notaryuszem ogłoszonym, nikt z chęcią kupna pomienionego Dworku od Summy 2000 zł. Pol: Uchwałą Rady Familiyney znizoney, niezadeklarował się; przeto podpisany Notaryusz, termin do licytacyi stanowczey takowego Dworku, podług warunków iakie do licytacyi przedstanowczey w Gazecie Krakowskiey Nra 10, 12, 14 r. b. ogłoszone były; na dzień dziewiąty (9) Kwietnia r. b. na godzinę 10 rano w kancellaryi swey w Krakowie w Rynku pod L. 16 będącey, naznacza i o tym Szanowną Publiczność zawiadomia.

W Krakowie dnia 3 Marca 1828 r. Leo Rawicz *Przczółkowski*.

W dniu 11 Marca r. b. 1828 o godzinie 9tey ranney, w Rynku głównym w gmachu Sukiennice zwanym w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna licytacyia: zwierciadła, prass, obrazów, pierścionków złotych, Xiążki w srebro oprawney, łańcuszka mosiężnego, sukien; zaś później o godzinie 10tey w tymże samym dniu sprzedawane będą sprzęty gospodarskie; chęć zatym licytować maiących podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 3 Marca 1828 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

Przybyli do Krakowa Bracia Zügler z Köningen, polecaią się Prześwietney Publiczności z różnemi owocowemi wysoko i nisko rosnącemi drzewkami, iako to: jabłkowemi, gruszkowemi, wiśniowemi, śliwkowemi, ranglotowemi, brzoskwinowemi, aprykosowemi, &c. tudzież flancami 48 gatunków gwoździków, 24 gatunków zawsze kwitnących róż, i różnemi ogrodowemi nasionami. Mieszkaią na Stradomiu przy Krakowie pod znakiem Róży Nr. 15 u JP. Rippera i bawić tylko będą dni ośm.